

การรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็ก (Small Power Produce; SPP)

คณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติ เมื่อ 17 มีนาคม 2535 สนับสนุนการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ที่ผลิตไฟฟ้าโดยใช้เชื้อเพลิงจากพลังงานนอกรูปแบบ กาก หรือเศษวัสดุเหลือใช้ และการผลิตไฟฟ้าและไอน้ำร่วมกัน (Cogeneration) โดยกำหนดให้มีการใช้ไอน้ำไม่น้อยกว่า 10 % และกำหนดประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้าไม่น้อยกว่า 45 % เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานนอกรูปแบบและพลังงานพลอยได้ในประเทศให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันเป็นการส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังช่วยแบ่งเบาภาระการลงทุนของภาครัฐในระบบการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าด้วย

ในปี 2540 เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ทำให้ความต้องการใช้ไฟฟาลดต่ำลง และกำลังการผลิตสำรอง (Reserve Margin) ของระบบอยู่ในระดับสูง จึงต้องยุติการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ระบบ Cogeneration เชื้อเพลิงพาณิชย์ ประเภทสัญญา Firm แต่การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนยังคงมีการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ที่ใช้พลังงานนอกรูปแบบ กาก เศษวัสดุเหลือใช้เป็นเชื้อเพลิง และโครงการ SPP ประเภท Non-Firm โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาและปริมาณในการยื่นข้อเสนอซื้อขายไฟฟ้าขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของระบบส่งและระบบจำหน่ายของ กฟผ. ที่สามารถรองรับได้ โดยมีอายุของสัญญา 5 ปี และต่อเนื่อง ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 11 ส.ค. 2540 เนื่องจากพลังงานหมุนเวียนมีประโยชน์ต่อประเทศโดยรวม

ต่อมา กพข. ได้มีมติเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2549 เห็นชอบให้ กฟผ. เปิดการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ทุกประเภทเชื้อเพลิงตามที่กำหนดในระเบียบการรับซื้อไฟฟ้า โดยให้ขยายปริมาณการรับซื้อไฟฟ้าจากเดิม 3,200 เมกะวัตต์ เป็น 4,000 เมกะวัตต์ ต่อมาการไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง ได้ออกประกาศระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กฉบับ พ.ศ. 2550 ซึ่ง ได้รับความเห็นชอบจาก กพข. เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2550 โดยกำหนดปริมาณพลังไฟฟ้ารับซื้อเกินกว่า 10 เมกะวัตต์ แต่ไม่เกิน 90 เมกะวัตต์ ประกอบด้วย (1) ระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ประเภทสัญญา Firm สำหรับการผลิตไฟฟ้าด้วยระบบ Cogeneration (2) ระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ประเภทสัญญา Firm สำหรับการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน และ (3) ระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ประเภทสัญญา Non-Firm

1) การดำเนินการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ระบบ Cogeneration

เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2549 คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติเห็นชอบตามมติ กพข. เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2549 ในการกำหนดมาตรการในการจัดหาพลังงาน โดยส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ ด้วยการสนับสนุนให้มีการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ในระบบ Cogeneration ในปริมาณที่เหมาะสมผ่านระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP

เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามนโยบาย ครม. ได้มีมติเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2550 เห็นชอบตามมติ กพข. เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2549 เห็นชอบให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เปิดรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ทุกประเภทเชื้อเพลิง ตามที่กำหนดในระเบียบการรับซื้อไฟฟ้า และให้ขยายการรับซื้อไฟฟ้าจากเดิม 3,200 เมกะวัตต์ เป็น 4,000 เมกะวัตต์ โดยสามารถนำไฟฟ้าที่ผลิตได้จำหน่ายให้การไฟฟ้า และลูกค้าอุตสาหกรรมในบริเวณใกล้เคียง

กพข. ในการประชุมเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2552 ได้กำหนดเป้าหมายปริมาณพลังไฟฟ้ารับซื้อจาก SPP ระบบ Cogeneration ประเภทสัญญา Firm ที่ใช้เชื้อเพลิงเชิงพาณิชย์ มีอายุสัญญาซื้อขายไฟฟ้า 20-25 ปี สำหรับการจัดหาไฟฟ้าช่วงปี 2558-2564 ปริมาณ 2,000 เมกะวัตต์ ทั้งนี้ ในการพิจารณาซื้อไฟฟ้าในแต่ละปีสามารถกำหนดปริมาณพลังไฟฟ้ารับซื้อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ ความต้องการใช้ไฟฟ้าและไอน้ำ และความพร้อมในการจัดหาก๊าซธรรมชาติในขณะนั้นได้ ต่อมา เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2553 กพข. ได้พิจารณาการปรับแผนงานโครงการโรงไฟฟ้าในระยะสั้นเพื่อรองรับความต้องการไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น โดยที่ประชุมมีมติให้ขยายการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ระบบ Cogeneration เพิ่มเติมอีกประมาณ 1,500 เมกะวัตต์ โดยพิจารณาซื้อไฟฟ้าจากบัญชีรายชื่อเสนอขายไฟฟ้า SPP ระบบ Cogeneration ประเภทสัญญา Firm ปี 2553 ที่คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ดำเนินการอยู่ตามมติ กพข. เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2552

2) การดำเนินการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ประเภทพลังงานหมุนเวียน (Renewable energy)

คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2535 เห็นชอบร่างระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สามารถรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็กซึ่งผลิตไฟฟ้าโดยใช้พลังงานนอกกรอบแบบ กากหรือเศษวัสดุเหลือใช้เป็นเชื้อเพลิง และการผลิตไฟฟ้าด้วยระบบ Cogeneration

กฟผ. ได้ประกาศรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็กรอบที่ 1 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2535 จำนวน 300 เมกะวัตต์ ให้ผู้สนใจยื่นข้อเสนอต่อ กฟผ. ภายในวันที่ 31 ตุลาคม 2535 ต่อมาปรากฏว่ามีผู้ผลิตรายเล็กยื่นข้อเสนอขายไฟฟ้าเกินกว่าปริมาณที่ประกาศรับซื้อเป็นจำนวนมาก ประกอบกับความต้องการไฟฟ้าได้เพิ่มสูงขึ้นมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ คณะรัฐมนตรี จึงได้มีมติเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2538 เห็นชอบตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ให้ขยายปริมาณรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็ก จาก 300 เมกะวัตต์ เป็น 1,444 เมกะวัตต์ และต่อมา ได้มีมติเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2539 ให้ขยายปริมาณการรับซื้อไฟฟ้าจาก 1,444 เมกะวัตต์ เป็น 3,200 เมกะวัตต์ สำหรับการรับซื้อไฟฟ้าในช่วงปี 2539-2543 และให้มีการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็ก ที่ผลิตไฟฟ้าจากพลังงานนอกูปแบบ (พลังงานแสงอาทิตย์ ก๊าซชีวภาพ ชีวมวล ชยะ พลังน้ำ และพลังลม) กาก หรือเศษวัสดุเหลือ โดยไม่กำหนดปริมาณในการรับซื้อไฟฟ้า

คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) ในการประชุมครั้งที่ 7/2539 (ครั้งที่ 61) เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2539 ได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้ผู้ผลิตไฟฟ้าย่อยรายเล็กที่อยู่ในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ดำเนินการโดยเอกชน สามารถจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบของการไฟฟ้าแทนการก่อสร้างสายจำหน่ายหรือสายป้อนของตนเอง โดยเปิดโอกาสให้เอกชนสามารถใช้บริการสายป้อนของการไฟฟ้าได้ ซึ่งจะแก้ไขปัญหาการลงทุนซ้ำซ้อนกับการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย และการไฟฟ้าก็จะได้ใช้ประโยชน์จากสายป้อนที่ตนเองได้สร้างไว้แล้ว ส่วนการซื้อขายไฟฟ้าภายในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ดำเนินการโดยเอกชน ให้เป็นการเจรจาตกลงระหว่าง ผู้ผลิตไฟฟ้ากับผู้ใช้ไฟฟ้าได้โดยตรงเช่นในปัจจุบันต่อไป นอกจากนี้ เห็นชอบให้คณะอนุกรรมการการพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้า จัดทำการพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้า โดยคำนึงถึงการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าของผู้ผลิตรายเล็ก ทั้งในการจำหน่ายเข้าระบบตามระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็กและการจำหน่ายให้ลูกค้าตรง เพื่อให้การไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการลงทุนอย่างเหมาะสมต่อไป